

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

23 січня 2025 року

Р І Ш Е Н Н Я

Про проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» та деяких інших законів України щодо удосконалення обліку нерухомого майна та механізму надання компенсацій»

30 грудня 2024 року Тимчасовою спеціальною комісією Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – Комісія) було затверджено План роботи Комісії, відповідно до положень якого одним із основних завдань Комісії є, зокрема, поширення механізму компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок російської агресії на об'єкти, розташовані на територіях України, окупованих у період починаючи з лютого 2014 року.

У своїх рішеннях Комісія неодноразово звертала увагу на необхідність забезпечення реалізації та удосконалення механізмів надання компенсації для відновлення окремих категорій нерухомого майна, пошкодженого та знищеного внаслідок збройної агресії РФ, правові та організаційні аспекти яких визначені Законом України від 23 лютого 2023 року № 2923-IX *"Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України"* (далі - Закон № 2923).

Так, рішенням від 23 травня 2024 року Комісія рекомендувала Кабінету Міністрів України розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект внесення змін до законодавчих актів України щодо удосконалення та поширення механізму виплати компенсацій за зруйноване російською агресією житло починаючи з 2014 року, та їх обліку. Втім такий проект розроблено не було.

Крім цього, Коаліція громадських організацій, які опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройного конфлікту у своїй консолідованій позиції щодо пріоритетних кроків держави в умовах широкомасштабної збройної агресії проти України у 2024 році відзначили необхідність розширення сфери дії механізму надання компенсації на власників житла, знищеного (пошкодженого) до 24.02.2024 та які не можуть претендувати на отримання компенсації за Законом № 2923.

Зважаючи на це, членом Комісії Русланом Горбенком було запропоновано розпочати роботу над змінами до Закону № 2923 із залученням народних депутатів, їх помічників, експертного середовища. 19 червня 2024 року відбулось перше засідання Робочої групи Комісії щодо змін до Закону № 2923. До роботи над змінами долучились представники/ці національних та міжнародних організацій: БО “Право на захист”, Громадського холдингу “ГРУПА ВПЛИВУ”, БО “Діалог громад”, проекту Ради Європи “Сприяння розробці житлових рішень для осіб, постраждалих від війни в Україні”, УВКБ ООН, Данської ради у справах біженців та деяких інших.

Результатом роботи стала порівняльна таблиця змін до Закону № 2923, який наводиться у додатку до цього Рішення Комісії.

Цим законопроектом, серед іншого, передбачається:

- визначення правових та організаційних засад надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об’єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України, починаючи з 19 лютого 2014 року, початку збройної агресії. Компенсація у такому разі надаватиметься з урахуванням фактично отриманих виплат, які були виплачені особі згідно порядку, який діяв на дату здійснення таких виплат;
- узгодження термінів, зокрема заміна терміну *«бойових дій терористичних актів, диверсій спричинених збройною агресією»* на *«збройної агресії»*, визначення якого передбачено Законом України «Про оборону України», а також приведення до вимог законопроектувальної техніки та узгодження чинних Законів України з нормами Закону № 2923;
- визначення особливостей компенсації за об’єкти нерухомості, розташовані у багатоквартирних будинках, зокрема шляхом їх комплексного відновлення/відбудови включаючи нежитлові приміщення, а також приміщення, які належать юридичним особам. Одночасно встановлюється перелік осіб, які не мають право на отримання такої компенсації, а саме: громадяни держави-агресора та юридичні особи РФ чи пов’язані з ними юридичні особи;

- запровадження норми, що у разі відмови фізичної особи власника знищеного житла, розташованого в багатоквартирному будинку, який є єдиним житлом сім'ї, отримувати компенсацію шляхом відбудови майна, - така особа матиме можливість отримати житловий сертифікат з подальшою передачею відновленого житлового об'єкту у комунальну власність для його використання як соціальне житло;
- вдосконалення дистанційного обстеження об'єктів нерухомого майна, а саме, надання можливості проводити фото/відео-фіксацію факту знищення майна на території де велися чи ведуться бойові дії одним чи кількома членами Комісії з розгляду питань щодо надання компенсації, а також встановлення чіткого строку (30 днів) розгляду заяви та прийняття рішення;
- звільнення від сплати судового збору позивачів за подання позовів про визнання права власності на нерухоме майно та/або про відновлення документів, якщо подання таких позовів пов'язане з отриманням компенсації за пошкоджені або знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок збройної агресії рф проти України.

Розгляд та схвалення даного проекту позитивно сприятиме забезпеченню прав і свобод постраждалого внаслідок збройної агресії рф проти України населення, а також забезпечить послідовність державної політики у даній сфері.

Враховуючи викладене Комісія **в и р і ш и л а**:

1. Схвалити проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» та деяких інших законів України щодо удосконалення обліку нерухомого майна та механізму надання компенсацій» (додається, у вигляді порівняльної таблиці на 85 арк.), та направити його на адресу Прем'єр-міністра України з пропозицією надіслати його відповідним центральним органам виконавчої влади, а також на адресу обласних, (Київської міської) державних (військових) адміністрацій для опрацювання та надсилання його Радам з питань внутрішньо переміщених осіб відповідних областей з проханням надати Комісії пропозиції та рекомендації до 14 лютого 2025 року.

2. Рішення Комісії надіслати Прем'єр-міністру України, головам обласних, (Київської міської) державних (військових) адміністрацій.

Голова Комісії
Секретар Комісії

П. Фролов
С. Вельможний